

Nr 507

Av herr Petersson i Gäddvik m. fl., om ökat anslag till enskilda svenska organisationers biståndsverksamhet i u-länderna.

(Lika lydande med motion nr 426 i Första kammaren)

De fattiga ländernas situation, deras möjligheter att övervinna svält och nöd genom en höjning av kunskapsnivån hos befolkningen och en snabb förbättring av samhällsekonomin är av avgörande betydelse för världens framtid. Det fordras enorma insatser från alla håll för att u-ländernas utvecklingstrend skall bli positiv. Behoven är så ohyggligt stora, att effektivitetskravet i hjälpverksamheten aldrig får eftersättas. Även angelägenheten av en kraftig och positiv svensk hjälpopinion kräver att utvecklingsbiståndet får en för mottagarlandet effektiv användning.

Ökade insatser i u-länderna fordrar att vi anlägger en helhetssyn på biståndsverksamheten. I denna måste ingå åtgärder på det handelspolitiska området, näringslivets insatser, missionens och andra enskilda organisationers arbete jämte biståndet över statsbudgeten och inte minst *samordningen* av dessa hjälpåtgärder.

Den av riksdagen begärda och i föl av regeringen framlagda finansiella långtidsramen för biståndet till utvecklingsländerna är ett värdefullt bidrag till effektivare utvecklingshjälp. Ovisshet om framtida anslagsutveckling har varit ett besvärande hinder för en effektiv planering.

Såväl politiker som andra, vilka intresserar sig för ett effektivt och utökat svenskt u-landsbistånd, erkänner också, att missionen och andra enskilda organisationer med lång u-landserfarenhet har stora förutsättningar att göra insatta medel dryga i det oerhörda hjälpbehov som förefinns.

Ett enigt statsutskott skrev förra året i frågan om ökat stöd till missionen och andra enskilda organisationer bl. a.: »Då den totala biståndsvolymen växer, framstår det som naturligt att också biståndet genom enskilda organisationer får expandera. Organisationernas möjlighet att tillgodogöra sig bidrag kan ökas genom att kriterierna för SIDA:s bidragsbeslut vidgas till att avse inte endast — som hittills varit fallet — del i kostnader av investerings- och liknande engångskaraktär utan även del i driftkostnader — närmast då startbidrag som syftar till att täcka en del av driftkostnaderna un-

der en inledande period av verksamheten i fråga.» I samma fråga skrev utskottet vidare: »Skulle ytterligare behov uppkomma under budgetåret på grund av ansökningar eller händelser som inte kan förutses nu, torde visst utrymme finnas för ytterligare medelsanvisning från Kungl. Maj:ts sida inom det föreslagna fältverksamhetsanslagets ram.»

Denna skrivning vann riksdagens bifall.

I bilaga 5 till årets statsverksproposition (Utrikesdepartementet) s. 37 om »Bidrag till enskilda organisationers biståndsverksamhet» framgår att de av riksdagen önskade utvidgade kriterierna för bidrag nu tillämpas av SIDA. Det är därför förvånande att regeringen icke i propositionen även tillmötesgått riksdagens uttalade önskan, att biståndet genom enskilda organisationer skall öka.

Trots de stora möjligheter som staten har att utnyttja missionens och andra organisationers mindre kostsamma administration och mångåriga u-lands-erfarenhet upptar årets petita endast oförändrat anslag, 7 milj. kronor, till denna verksamhet. Kontakter med företrädare för berörda organisationer visar, att med nu meddelade anslagskriterier behov finns av en betydande ökning av ifrågavarande anslagspost.

För oss framstår det som en angelägen statlig biståndsinsats att genom SIDA lämna anslag till ändamålsenliga byggnader och tidsenliga hjälpmedel för att möjliggöra bättre arbetsbetingelser, större effektivitet och ökad trivsel för missionens folk, som ute i u-länderna arbetar med undervisning samt sjuk- och hälsovård. Detsamma gäller självfallet även andra enskilda organisationer som bedriver seriöst arbete i u-länderna. Även för här nämnd verksamhet gäller, att ovisshet om framtida anslagsutveckling är ett hinder för effektivaste arbete och bästa utvecklingseffekt i mottagarlandet.

Enligt vår mening bör därför när det gäller denna anslagspost riksdagen även anta ett uttalande om en årlig ökning av minst 25 procent. Både effektiviteten i u-landsbiståndet och den svenska hemmaopinionen skulle positivt påverkas av ett sådant uttalande av den svenska riksdagen.

Med hänsyn till de låga anslag som tidigare utgått till enskilda organisationer anser vi det berättigat med en extra höjning utöver den ökning med 25 procent som ovan föreslagits. I årets budget bör därför upptas ett belopp på 12 miljoner kronor till missionens och andra ideella sammanslutningars arbete i utvecklingsländerna.

Med stöd av vad ovan anförts hemställas,

1. att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte hemställa att sådana åtgärder vidtogs att SIDA tillförsäkras möjligheter att inom ramen för anslaget till fältverksamhet förmedla utvecklingsbistånd genom enskilda organisationer, bl. a. missionen, till ett belopp av lägst 12 milj. kronor, samt
2. att riksdagen måtte uttala sig för minst samma pro-

centuella ökning av anslaget »Bidrag till enskilda organisationers biståndsverksamhet» som av den totala hjälpvolymen till utvecklingsländerna.

Stockholm den 28 januari 1969

		<i>Per Petersson (m)</i> i Gäddvik
<i>Filip W. Fridolfsson (m)</i> i Stockholm	<i>Carl-Wilh. Lothigius (m)</i>	<i>Alf Wennerfors (m)</i>
<i>Ingrid Sundberg (m)</i>	<i>Erik Hovhammar (m)</i>	<i>Anders Björck (m)</i> i Nässjö
<i>Britt Mogård (m)</i>	<i>Rolf Eliasson (m)</i> i Moholm	<i>Allan Åkerlind (m)</i>
<i>Nils Carlshamre (m)</i>	<i>B.-O. Thylén (m)</i>	<i>C. G. Regnéll (m)</i>
<i>Eric Krönmark (m)</i>	<i>Arvid Enarsson (m)</i>	<i>Tage Magnusson (m)</i> i Borås
<i>Karin Wetterström (m)</i>	<i>Tore Nilsson (m)</i> i Agnäs	<i>Carl Eric Hedin (m)</i>
